

Uss sa fatschenta il suveran cun il luf

Las tractativas èn terminadas ed il referendum vers la lescha da chatscha annunzià

DAD ANDREAS CADONAU / ANR

■ **Cun agid da la conferenza d'intermediaziun dal cussegl dals chantuns e cussegl naziunal han las duas chombras terminà la gievgia passada la consultaziun tar la lescha federala da chatscha. Ina lescha che vegn cun gronda probabladad en votaziun dal pievel l'onn proxim. Diversas organisaziuns da la protecziun da l'ambient e da la protecziun dals animals han annunzià il referendum.**

Las differenzas tar la revisiun da la lescha da chatscha federala èn liquidadas. Las duas chombras dal parlament federal han approvà las propostas da la conferenza d'intermediaziun la gievgia passada senza discussiun e la votaziun finala a la fin da la sessiun actuala dal parlament vala sco formala. Cler èsi gia ussa ch'il suveran vegn cun gronda probabladad a sa fatschentar cun la revisiun e prender la decisiun finala l'onn 2020. Recaltgar las sutscrizziuns necessarias cunter la lescha da chatscha na vegn betg ad esser in grond problem per las organisaziuns da l'ambient e da la protecziun dals animals ch'han annunzià il referendum. En il center da quella debatta e votaziun stat clermain il luf e sia protecziun. A l'entschatta da la revisiun da la lescha federala da la chatscha stat la moziun dal cusseglier dals chantuns grischun *Stefan Engler* da l'onn 2014. El valitescha positiv la soluziun elavurada dal parlament che pussibiliteschia als chantuns da reglar ils trops da lufs e quai a moda responsabla. Il cusseglier dals chantuns ha fatg attent als quatter dad ogtrops da lufs che vivian actualmain en il chantun Grischun e che sa multiplicheschian en il futur annualmain per dus enfin trais trops per sa derasar sur l'entir intschess alpin.

Ina lescha malgartegiada

Las organisaziuns da l'ambient han valità en in'emprima reacziun la revisiun da la lescha da chatscha federala sco malgartegiada. En ina comunicaziun commu-

Els na san probabel nagut da las intensivas debattas politicas en Svizra pertutgant lur derasaziun: In trop da lufs sin intschess da la vischnanca da Breil.

FOTO C. VERAGUTH

nabla fan ellas valair che la lescha sa drezia sulet als basegns da l'agricultura, chatscha e pestga e protegia era sulet quels interess. Uschia ch'ins na possia betg discurrer dad in cumpromiss egualisà. En l'avegnir levgeschia la lescha da far chatscha e sajettar lufs, casturs, lufs tscherver ed iruns grischs, scrivan la organisaziun per la protecziun da l'ambient. Ad ellas displascha principalmain ch'ils chantuns retschaivan il dretg da reglar intginas spe-

zias protegidas senza che quellas spezias hajan chaschunà donns. U per cas da donns senza stuair instradar ordavant mesiras da prevenziun supportablas. Bain concedan las organisaziuns ch'han annunzià il referendum che la lescha defineschia sulet il luf sco animal cun regulaziun simplifitgada. Dentant possia il cussegl federal amplifitgar quella glista tenor agen gust cun ulteriuras spezias senza consultar il parlament ed il pievel.

La noziun «spezia protegida» saja en quel cas sulet in pled vid. Vinavant èn las organisaziuns dal parairi che la revisiun haja manchentà da proteger da nov la lieur brina e la becassina che valian sco spezias periclitadas. Las organisaziuns WWF, Pro Natura, Bird Life e Gruppa svizra per il luf èn da buna speranza da recaltgar las 50 000 sutscrizziuns necessarias per pudair pussibilitar al suveran da decider davart la revisiun da la lescha da chatscha federala, sco ellas scrivan en ina comunicaziun.

Regular e betg extirpar

Ch'il referendum vegn a strada na dubetta atgnamain nagin en il parlament federal. Per *Stefan Engler* vegn la votaziun davart la lescha federala da chatscha probablmain dus onns memia baud. El vesa numnadain visavi a la derasaziun dal luf sur l'entir intschess da las Alps a crescher la tensiun e la prontadad dal suveran svizzer da pussibilitar intervenziuns da la surveglianza da chatscha per reglar la populaziun dal luf. Per il cusseglier dals chantuns èsi impurtant dad intermediar en la campagna da votaziun la finamira legala da betg vulair extirpar il luf e che la lescha da chatscha na saja betg ina legitimaziun da sajettar tants lufs sco pussaivel. La finamira dals instruments stgaffids da la lescha da chatscha saja da pussibilitar als chantuns da reglar il dumber da lufs. Engler ha fatg attent a las stentas da la protecziun dals animals dad instradar mesiras politicas per scumandar l'allevament instensiv dad animals da niz. Dasperas veglian las medemas organisaziuns impedir mesiras per segirar l'alpeggiaziun dad ina surpopulaziun dad animals da rapina. L'alpeggiaziun saja la fin finala la pli natirala tegnida dad animals, ha punctuà Engler. En ulteriur punct da la revisiun da la lescha da chatscha valitescha il cusseglier dals chantuns ord optica grischuna sco positiv. Ils chantuns decidan vinavant autonom davart ils examens da chatscha tenor las reglas legalas existentas.